

نگاهی گذرا بر روند ترویج کشاورزی کره جنوبی

(با نضمام نگاهی کلی بر وضعیت کشاورزی کره جنوبی در طی سالهای اخیر)

مهندس فرهود گل محمدی دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته ترویج و آموزش کشاورزی
دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس تهران

مقدمه:

جنگ کره (۱۹۵۲-۱۹۵۰) برای مردم کره که از دیرزمان ملتی یکدست بودند و آداب و رسوم و فرهنگ و... یکسانی داشتند، تجربه‌ای غمبار بود. زخم‌های حاصل از سه سال جنگ دردناک بود. اما مردم امیدوار و سخت‌کوش کره، ناهنجاریهای جنگ را با موفقیت گذراندند و در طی سه دهه گذشته به رشد اقتصادی دست یافتند.

شبه جزیره کره از شمال شرقی آسیا به سمت جنوب امتداد دارد و گستره‌ای به وسعت ۱۰۰۰ کیلومتر می‌باشد. وسعت کشور کره جنوبی، ۲۸۲۰۰۰ کیلومتر مربع یعنی کمتر از $\frac{1}{3}$ وسعت کشور ایران می‌باشد. کره سرزمینی بسیار متنوع است که حدود ۷۰ درصد آن را مناطق کوهستانی تشکیل می‌دهد. در کره جنوبی دو رود ناک‌تونگ - گانگ (به طول ۵۲۱ کیلومتر) و هان - گانگ (به طول ۵۱۴ کیلومتر) دو رود اصلی هستند که آب مورد نیاز کشاورزی و صنایع را تأمین می‌کنند. در گذشته، همچون سایر کشورهای در حال رشد، افزایش سریع جمعیت یک مشکل بزرگ اجتماعی بود که در سالهای اخیر، بر اثر یک رشته برنامه‌های موفق تنظیم خانواده، رشد جمعیت به میزان در خور توجهی کاهش یافت. در سال ۱۹۹۲، آهنگ رشد سالانه جمعیت به میزان ۰/۹ درصد بود. پدیده مهم و ناخوشایند دیگر، کوچ و قف‌ناپذیر جمعیت روستایی به شهرها بود که منجر به تمرکز جمعیت میگردد. پیش‌بینی می‌شود که جمعیت شهری از ۷۲/۴ درصد در سال ۱۹۹۰ به ۸۰/۶ درصد در سال ۲۰۰۰ افزایش پیدا کند. کشاورزی داخلی در کره جنوبی، ۸/۱ درصد تولید ناخالص ملی و ۱۲/۱ درصد کل اشتغال را در سال ۱۹۹۲ تشکیل می‌داد. کره جنوبی یک وارد کننده عمده محصولات کشاورزی است و آن به دلیل بازار تولیدات کشاورزی می‌باشد که نسبت به مشارکت خارجی بسیار حساس است (۲). ص ص ۶۸-۶۶) کره جنوبی در سال ۱۹۹۲ با تولید ۵/۳ میلیون تن برنج - که غذای اصلی مردم کره است - به خودکفایی رسید (۳). ص ص ۶۰) که ترویج و آموزش کشاورزی در جهت افزایش سریع درآمد کشاورزان نقشی اساسی داشت.

اداره خدمات ترویج^۱ کره جنوبی، یکی از سازمانهای تحت نظارت اداره توسعه روستایی کشور می‌باشد. در اداره توسعه روستایی پژوهشهای فراوانی در زمینه‌های مربوط به برنامه‌ریزی، مدیریت پژوهشی، ترویج و آموزش، خدمات، اطلاعات فنی و عمومی کشاورزی، دامپزشکی، باغبانی، کرم ابریشم، زندگی روستایی، گیاهان زراعی، همکاریهای فنی بین‌المللی و غیره صورت می‌گیرد. (نمودار شماره ۱)

در نظام ترویج کره جنوبی، سازمانها و بخش‌های تابع در زمینه‌های گوناگون، راهنمایی و هدایت روستاییان را بر عهده دارند. از جمله: تولید ارقام پربازده و مقاوم برنج، دامپروری و گونه‌های اصلاح شده دامها، خانه‌داری و اقتصاد خانه، جوانان روستایی، آموزش کشاورزان، مدیریت پژوهشی و نگهداری از گیاهان زراعی. (نمودار شماره ۲)

روند ترویج کشاورزی در کره جنوبی:

نوع جدید برنامه ترویج کشاورزی با ایجاد جمهوری کره پس از جنگ جهانی دوم آغاز شد. اگر چه سازمانهای گوناگون کره به خاطر جنگ از فعالیت بازماندند ولیکن، سازمان ترویج به عنوان یکی از برنامه‌های اصلی توسعه کشاورزی و روستایی ایجاد گردید. بر پایه قانون ترویج کشاورزی سال ۱۹۵۷، انستیتو کشاورزی^۲ ایجاد شد که کار ترویج، روش پژوهش و توسعه^۳ را تحت نظر وزارت کشاورزی و جنگلداری^۴ بر عهده گرفت.

ساختار سازمانی انستیتو کشاورزی بر پایه انستیتو کشاورزی استانی و اداره ترویج در سراسر کشور ایجاد شده بود. در سطح ملی دو اداره فعالیت داشت: (۱) اداره ترویج کشاورزی (۲) اداره پژوهشهای کشاورزی.

شاید مهمترین ویژگی انستیتو کشاورزی، تطبیق و برخورد اصول ترویج کشاورزی با نیازمندیهای جامعه بعد از جنگ، مشکلات و موانع موجود بر سر راه کشاورزان و روستاییان کره جنوبی بود. تا هنگامی که تمامی بودجه ترویج بوسیله دولت مرکزی (بدون هیچ کمکی از سوی دولتهای محلی) تأمین می‌شد، نظام ترویج برای ایجاد تعاونی‌های کشاورزی و انجام تلاش‌های منسجم و یکپارچه در جهت توسعه روستایی موفق نبود. در آن هنگام، سازمانهای گوناگونی ایجاد شد که با توسعه روستایی در رابطه با توسعه روستایی رابطه داشتند و این موجب تداخل کارها و ایجاد تنش در انجام وظایف آنها می‌شد. تمام این مشکلات، موجب یکپارچگی این سازمانها و استقرار سازمان ترویج در سال ۱۹۶۲ با نام اداره توسعه روستایی (ORD) شد.^۵ (C2.pp 81.82)

برای شناخت عناصر تشکیل دهنده اداره توسعه روستایی در کره جنوبی و فرایند آن به جدول ضمیمه صفحه ۸

مراجعه فرمایید.

راهکارهای اساسی نظام ترویج:

ORD با توجه به رابطه میان نظامهای پژوهش و ترویج کشاورزی رئیس کل ORD، نظام ترویج را برای همکاری نزدیک با عملکردهای پژوهشی برای انتشار فن‌آوری علمی^۶ جدید از طریق ارتباط دو طرفه هدایت کرد.

اداره هماهنگ‌کننده پژوهشی^۷ ۱۳ زمینه فنی پژوهشی و انستیتوهای عملیاتی دارد. سازمانهای راهنمایی روستایی و نشر فنی^۸، برنامه‌های ترویجی را به وسیله پنج بخش مربوطه اجرا می‌کنند. پژوهشگران انستیتوهای تجربی و متخصصان ترویجی ارشد^{۱۰}، اطلاعات همدیگر را از طریق پژوهشهای جدید و نیازهای کشاورزان مبادله می‌کنند. اداره استانی توسعه روستایی (P.O.R.D) دارای دو اداره در ۹ استان می‌باشد:

(۱) اداره پژوهش (۲) اداره ارشاد روستایی. این دو اداره پژوهشهای ناحیه‌ای کشاورزی و برنامه‌های راهنمایی روستایی O.R.D را هدایت می‌کنند. هسمه ۱۷۹ اداره ارشاد روستایی. و بخش و ۱۴۲۰ شاخه دارات ارشاد روستایی در سطح شهرستانها، عملیات مزرعه‌ای تحت نظارت P.O.R.D انجام می‌دهند.

یک انستیتو بیرون از وزارتخانه کشاورزی و شیلات^{۱۱} وجود دارد که خود عملیات آموزشی را تحت سرپرستی وزیر انجام می‌دهد و رابط O.R.D و اداره سازمانی عمومی است.

در همان حال، مدیر کل O.R.D مانند یک مشاور فنی^{۱۲} برای وزیر کشاورزی انجام وظیفه می‌کند و بودجه محلی ترویج را برای حقوق، لوازم، تسهیلات، نیازهای برنامه‌ای، آموزشی، مواد و... تهیه و تمام^{۱۳} برنامه‌های ترویجی را ارزشیابی و برنامه محلی اجرا شده را سرپرستی و حمایت

می‌کند. P.O.R.D و ادارات راهنمایی شهر و بخش به ترتیب تحت سرپرستی استانداران و رؤیسان شهر و بخش هستند.

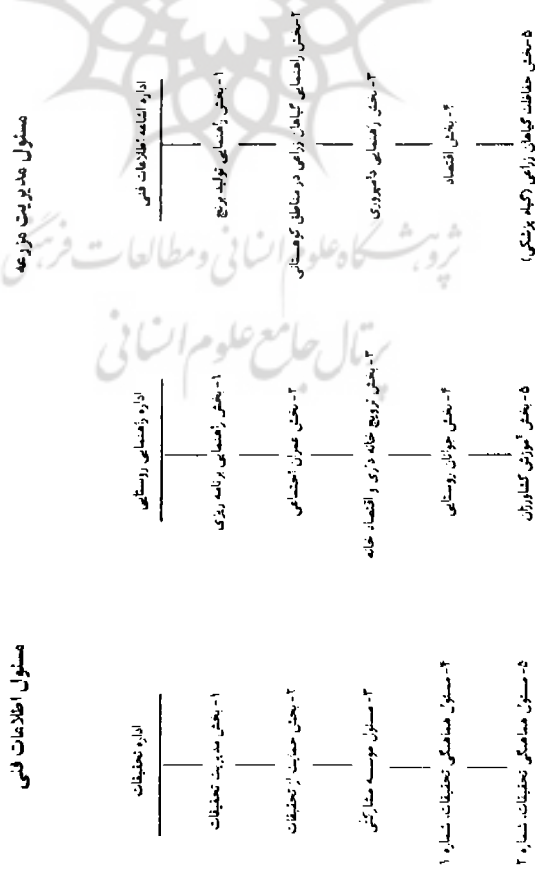
چنین ساختار سازمانی نظام ترویج به عنوان یک سازمان چندسطحی^{۱۴} عمل آموزش کشاورزان یا توسعه منابع انسانی^{۱۵} را با سازمانها، برنامه‌ها و سیاست عمومی کشاورزی کشور^{۱۶} انجام میدهد. (2.pp. 82-83)

نهادهای پژوهشی و تجربه‌های عملی در کره جنوبی عبارتند از:

- ۱) مؤسسه علوم کشاورزی
  - ۲) مؤسسه تحقیقات و پژوهشهای دامپزشکی
  - ۳) مؤسسه مکانیزاسیون کشاورزی
  - ۴) مؤسسه تحقیقات و پژوهشهای جو و گندم
  - ۵) ایستگاه تجربه‌های عملی گیاهان زراعی
  - ۶) ایستگاه تجربه‌های عملی وابسته به آلبین^{۱۷}
  - ۷) ایستگاه تجربه‌های عملی ججو^{۱۸}
  - ۸) ایستگاه تجربه‌های گیاهان زراعی هونام^{۱۹}
  - ۹) ایستگاه تجربه‌های گیاهان زراعی نیوگنام^{۲۰}
  - ۱۰) ایستگاه تجربه‌های باغبانی
  - ۱۱) ایستگاه تجربه‌های کرم ابریشم^{۲۱}
  - ۱۲) ایستگاه تجربه‌های دامپروری
  - ۱۳) مؤسسه علوم تغذیه خانوار روستایی^{۲۲}
- ## پرسنل و نیروی انسانی سازمان ترویج:
- تمام کارکنان ترویج در همه سطوح مانند کارمندان رسمی دولت، حقوقشان توسط دولت مرکزی تأمین می‌شود. کارکنان مدیریت^{۲۳} توسط رئیس کل ORD هدایت می‌شوند و کارکنان غیر

نمودار شماره ۲: نمودار سازمانی نظام ترویج در کره جنوبی (سطح ملی)

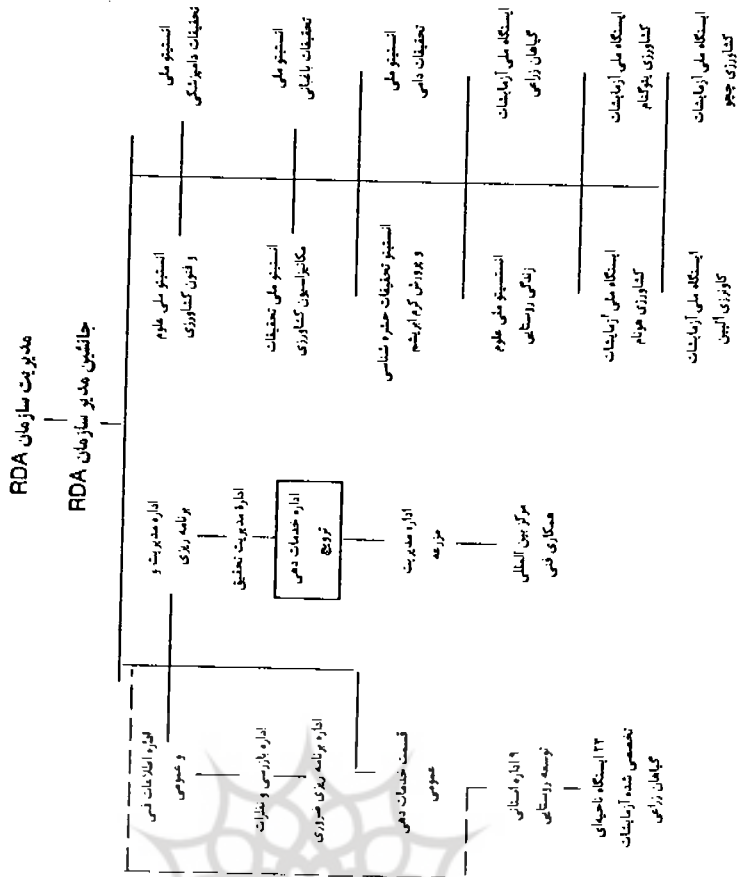
مدیر کل
جانشین مدیر کل

منبع: (2, Page 83)

نمودار ۱: سازمان و کارکنان تحقیق

سازمان دهی اداره توسعه روستایی کره جنوبی (RDA)

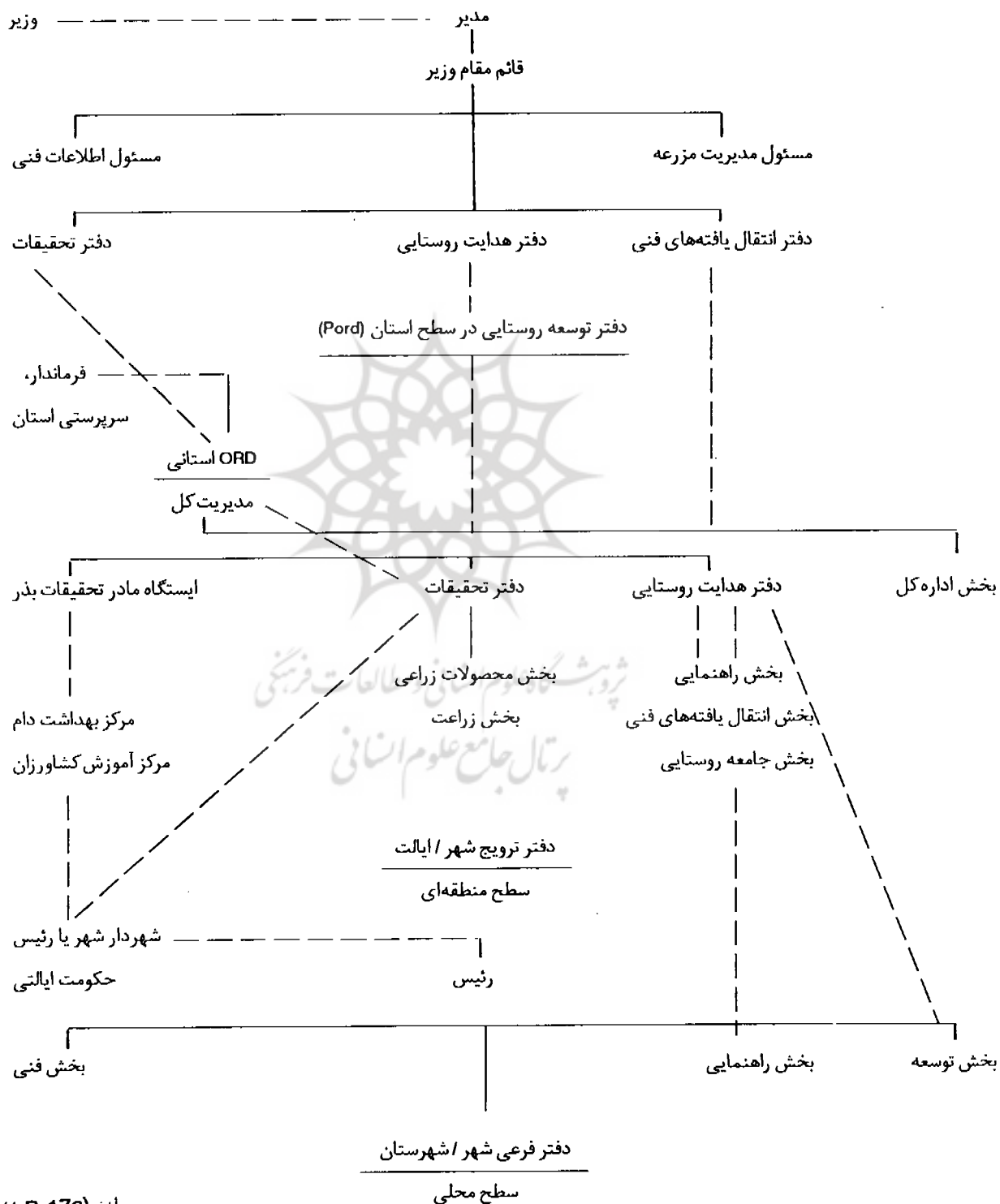

منبع: (3, Page 111)

نمودار شماره ۳: تشکیلات دفتر روستایی در کشور کره

دفتر توسعه روستایی (ORD) در جمهوری کره

(سطح ملی)

ماخذ: (1.P 17a)

ارشد برای آسان کردن کنترل کارمندان به وسیله رئیس کل سازمان استانی توسعه روستایی استفاده می شوند.

ماهیت^{۲۴} و عناوین شغلی^{۲۵}، کارکنان ترویج مشخص شده اند؛ هر چند که ماهیت آموزشی خود را حفظ کرده اند. (2.P84) تعداد کارکنان ترویج هر سال روبه افزایش است. برای مثال در طول سالهای ۱۹۶۲ الی ۱۹۸۴، تعداد کارکنان ترویج بیش از ۲/۵ برابر شده است.

از تمام پرسنل ترویج، ۴ درصد در سطوح ملی و استانی می باشند و مابقی در سطوح بخش و استان جهت انجام عملکردهای ترویج منطقه ای مستقر شده اند. هر مروج مرزعه ای^{۲۶} به طور میانگین در سطح شهرستان، ۷ روستا، ۴۷۰ خانوار کشاورز و ۴۷۰ هکتار زمین را در حیطه کار خود دارد.

کل پرسنل و نیروی انسانی ترویج شامل مروج کشاورزی، مروج خانه داری^{۲۷}، مروج عمومی متخصص عمومی ترویج و متخصص ترویج می باشد. (2.P 85)

بودجه و وسایل:

بودجه مورد نیاز برای خدمات ترویج به وسیله دولتهای مرکزی و محلی تأمین می شود. این بودجه، طی سالهای ۱۹۵۴-۱۹۶۵، ۹۰ برابر شده است. (2.P 85)

قسمت اصلی بودجه جهت پرداخت حقوق پرسنل ترویج، هزینه پرداخت تسهیلات و نوسازی وسایل در نظر گرفته می شود.

هر بخش اداره ترویج، یک وسیله

● مشکل بزرگ کشور کره، بی میلی بیشتر فارغ التحصیلان دانشگاههای کشاورزی نسبت به پذیرش مشاغل مربوط به مروج می باشد. به علاوه، این افراد به اشتغال در مشاغل پردرآمدی همچون شرکتهای صنعتی و کناره گیری از مشاغل ترویجی تمایل دارند.

آموزشهای حین خدمت، آموزشهای آکادمیک متناوبی در هنگام عملیات کشاورزی فراهم می کند. چنین آموزشهایی، برقراری یک دوره سه هفته ای و آموزش همراه خدمت برای ۳ تا ۸ هفته مطابق با فنون تخصصی را در بر می گیرند.

هر مروج معمولی (غیر ارشد^{۳۱})، آموزش حین خدمت را در مؤسسه ملی آموزش در طول ۵ سال فرا می گیرد. O.R.D هر سال ۱۰ تا ۲۰ مروج را برای گذراندن آموزشهای کوتاه مدت به خارج اعزام می کند.

تمامی مروجان غیر ارشد مجبور به گذراندن دوره آزمون کیفیت سالانه^{۳۲} شده اند و بر اساس نتایج بدست آمده از آزمون، مروجان دوباره طبقه بندی می شوند. این طبقه بندی با عناوینی همراه است که عبارتند از:

- ۱) متخصصان ترویج، که در ادارات ملی یا استانی همکاری می کنند.
- ۲) متخصصان موضوعی ترویج، که به ادارات راهنمایی (روستایی) شهر یا بخش می روند.
- ۳) مروجان (کارکنان) عمومی که در ادارات شهرستان مستقر می شوند.

نقلیه موتوری برای هر مروج دارد. اداره ترویج بخش همچنین یک وسیله سمعی - بصری همانند پروژکتور، اسلاید و فیلم، ضبط صوت^{۲۸} و دستگاه دوربین فیلمبرداری (VTR) و... است. (2.P86)^{۲۹}

آموزش تخصصی مروجان:

مشکل بزرگ کشور کره، بی میلی بیشتر فارغ التحصیلان دانشگاههای کشاورزی نسبت به پذیرش مشاغل مربوط به مروج می باشد. به علاوه، این افراد به اشتغال در مشاغل پردرآمدی همچون شرکتهای صنعتی و کناره گیری از مشاغل ترویجی تمایل دارند.^{۳۰}

نیاز مردم روستایی برای کسب فنون جدید کشاورزی بیشتر و متنوع شده است و این به آگاهی آنها از پیشرفت کشاورزی دنیا دارد. علاوه بر این، تقاضای مردم روستا برای افزایش کیفیت محصولات غذایی (به دلیل سرعت شهرنشینی و صنعتی شدن کشور و بالا رفتن قدرت خرید مردم) افزایش یافته است که برای رسیدن به این هدف، آموزش متمرکز و تخصصی مروجان از وظایف مهم O.R.D است. در این راستا، O.R.D علاوه بر

جدول شماره ۱- توزیع بودجه خدمات ترویج کشاورزی (میلیون ون) (1.P.131)

سال	بودجه ملی	بودجه محلی	بودجه شهر و ایالت	هزینه خصوصی	حمایت بانک	کل
۱۹۶۵	۲۸۴	۴۹	۲۵۶	۷۲	۱۰	۶۷۰
۱۹۷۰	۵۹۳	۳۴۸	۸۲۴	۱۲۰	۲۰۷	۲۱۲۸
۱۹۷۵	۲۳۷۵	۵۴۳	۲۶۳۲	۱۳	۳۹۶	۵۹۵۹
۱۹۸۰	۲۹۱۳	۱۰۸۵	۹۶۶۳	۲۱۷۸	۲۴۹۲	۱۸۰۶۱
۱۹۸۱	۳۱۲۶۸	۱۵۲۴	۱۲۷۹	—	—	۴۵۵۱۱
۱۹۸۴	۳۲۲۶۹	۱۴۵۴	۱۷۰۷۴	—	—	۶۰۷۹۷

خدمات ارائه شده توسط مروجان

کشاورزی عبارتند از:

۱) انتقال فن آوری کشاورزی (محتوا و روشهای مورد استفاده):

انتقال دانش فنی برای محصولاتی مانند برنج، فراورده‌های کوهستانی، دامداری، محصولات اقتصادی و... انجام می‌شود. عمل انتقال توسط مزارع نمونه، کشاورزان رابط و... انجام می‌شود. تا سال ۱۹۸۸ در سراسر کشور، ۴۳۷۱ مزرعه نمایش برنج وجود داشت. در همین سال، ۱۴۵۲ روستای نمایش برای انتشار شیوه‌های فنی تازه، افزایش تولید دام با به کارگیری روشهای علمی همانند: دوره‌گیری، کشت ذرت هیبرید و... با همکاری کشورهای همچون آلمان، بریتانیا و ژلاند نو به اجرا گذاشته شده است. همچنین در کشور ۱۵۱ مرکز مبارزه با آفات و بیماریها وجود دارد که به وسایل پیشرفته و کامپیوتر مجهزاند. مبارزه با آفات و بیماریها بوسیله همین وسایل زمان‌بندی می‌شود.

۲) راهنمایی برای توسعه جامعه روستایی:

که شامل موارد زیر می‌باشد:

- طرح اصلاح روند تغذیه و زندگی روستایی: هدف از این طرح، راهنمایی بانوان روستایی برای بهبود رژیم غذایی و یادگیری روش‌های صحیح پخت و نگهداری مواد غذایی و بهسازی غذای کودکان است. همچنین، بهبود بهداشت و سلامت اعضای خانوار روستایی از دیگر اهداف آن است که با کمک سازمانهای جهانی همچون سازمان خواروبار جهانی و سازمان بهداشت جهانی از سال ۱۹۸۶ صورت گرفته

است.

- طرح راهنمایی جوانان روستایی: فعال نمودن جوانان روستایی، یک بخش مهم از عملکردهای ترویج است که توسط نهادهای دولتی و غیر دولتی انجام می‌شود و با اجرای این سازماندهی، گروههای جوانان روستایی تقویت می‌گردد.

- طرح توسعه اجتماعی - منطقه‌ای: این طرح، برنامه‌های توسعه را در مناطقی انجام می‌دهد که هر یک شامل ۲ تا ۳ روستا می‌باشند و یک رهیافت توسعه مناطق روستایی است که شامل ۱۳۹ منطقه در کشور می‌باشد.

- طرح آموزش کشاورزان: این طرح، شامل موارد زیر می‌گردد:

الف) دوره‌های آموزش فن آوری محصولات زراعی.

ب) دوره‌های ماشین ابزار کشاورزی.

ج) دوره‌های آموزش کشاورزان در طول فصل زمستان.

۳- راهنمایی برای مدیریت مزرعه:

که شامل موارد زیر می‌باشد:

- تجزیه و تحلیل مدیریت ۴۵ محصول زراعی عمده

- تجزیه و تحلیل مدیریت مزارع نمونه.

- راهنمایی طرحهای مرتبط با مدیریت مزرعه.

۴- گزارش رسمی اطلاعات فن آوری کشاورزی:

این قسمت، مواد زیر را در بر می‌گیرد:

- انتشار مجله‌های ماهانه دانش فنی کشاورزی (تا سال ۱۹۸۸، ۸۰۰۰۰ نفر عضو)

- ازایه نتایج حاصل از حرکت‌های جدید در زمینه آموزش کشاورزی.

- انتشار گزارش برنامه‌های ترویجی در رادیو و تلویزیون. (1.PP. 140-4)

عملکردهای ترویجی:

خدمات ترویج کشور، به عنوان یک آموزش اجتماعی غیر رسمی به مقدار زیادی در سال ۱۹۵۷ شرکت داده که هدف از آن ساختن پایه توسعه روستایی، آموزش فنون کشاورزی و بالا بردن آگاهی و انگیزش کشاورزان روستایی در طول ۴۲ سال گذشته بود. بخشی از این موفقیت را می‌توان در افزایش چشمگیر تولید برنج و اجرای موفق طرح «سائموئل آندونگ یا جنبش اجتماعی»، مشاهده کرد.

ORD، آموزش آکادمیک قوی و متمرکزی را در سطوح گوناگونی برای کشاورزان مهیا کرده که این گونه برنامه‌ها در فصل بیکاری (از ماه دسامبر تا ماه مارس) در سطح روستا دایر است. O.R.D از سال ۱۹۷۲، الگوهای جدید برنج را به کشاورزان معرفی کرد. این عمل توسط مروجان صورت گرفت که نقش کلیدی را در اشاعه آن داشتند.

مروجان صحرائی برای بالا بردن انگیزش کشاورزان به الگوهای جدید برنج، کشاورزان را هماهنگ با شرایط شلنوکشان سازماندهی کرده و آنها را به تولید محصولات غذایی عمده به صورت تعاونی تشویق می‌کنند.

با اشاعه وسیع الگوهای جدید برنج، این نتیجه حاصل می‌شود که کشاورزان به اهمیت علمی پی برده‌اند. جستجو برای یافته‌های پژوهشی مناسب (علاوه بر شلنوک) در گیاهان زراعی مناطق کوهستانی و چهارپایان به روحیه کمال طلبی و رقابتی کشاورزان بستگی دارد. این گرایش مثبت کشاورزان را به یافته‌های جدید علمی و تحصیل یک استاندارد بالاتر فنون کشاورزی هدایت کرد.

نهضت سائموئل آندونگ (مبارزه برای اجتماع جدید):

جدول شماره ۲ - وضعیت باشگاهها و گروههای جوانان روستایی کره در سال ۱۹۸۲

باشگاه	تعداد باشگاههای ترویجی	تعداد افراد	تعداد اعضای ترویجی
باشگاه روستایی	۳۲۶۳۵	۵۹۱۲۹۹	۱۳۵۶۳۹
باشگاه شهر	۱۴۹۷	۷۰۳۲۵	۹۴۸۲
کل	۳۴۱۳۲	۶۶۱۶۲۴	۱۴۵۱۲۱

درک این نهضت به عنوان یک مبارزه برای زندگی بهتر، در سال ۱۹۷۰ در جهت غلبه بر محرومیت دیرینه و بالا بردن سطح زندگی مردم پایه گذاری شد.

هدف نهضت این است که نه تنها من، بلکه همسایه من، همشهری من و تمامی ملت من، زندگی خوبی داشته باشند. منظور از این زندگی، بی نیازی و غنای معنوی است.

نهضت را می توان این چنین تعریف کرد: توسعه تمامی منابع انسانی با دیدگاه بیداری مردم روستایی از تقدیرگرایی و ناتوانی در کنترل سرنوشت خویشتن به جای توسعه فیزیکی محض.

این نهضت به طور موفقیت آمیزی در طی کمتر از یک دهه به اجرا درآمده. عامل اساسی موفقیت نهضت به منابع انسانی شرکت داده شده در اجرای آن و برنامه های آموزش غیر رسمی در طول ۳۰ سال گذشته بستگی داشت که بیشترین سهم برنامه ریزی و اجرای آن به وسیله نظام ترویج کره جنوبی انجام گردید (۴. ص ۱۷-۱).

فقرزدایی روستا در کره جنوبی:

توسعه اقتصادی کره با طرح مدرنیزه ساختن کشاورزی این کشور آمیخته شده و هم اکنون نیز با آهنگ تندتری به سوی جانشین کردن شیوه های تازه کشاورزی به جای روشهای سنتی قدیم پیش می رود که این امر دو جنبه در خور اهمیت دارد:

۱- انتقال و هدایت نیروی کار مزرعه ای به سمت بخشهای غیر زراعی.
۲- معرفی و جانشین کردن نهاده های مدرن و جدید در عملکردهای زراعی که به افزایش کیفی و کمی بهره وری در نیروی کار و زمین انجامید.

در دهه گذشته، بخشهای صنعت و خدمات رشد سریعی داشتند در حالیکه بخش کشاورزی از نظرها دور افتاده بود و از تولید ناخالص ملی، فقط ۶/۶ درصد را در سال ۱۹۹۵ نشان می داد.

سیاستهای کشاورزی برای فقرزدایی در جامعه روستایی:

این سیاستها چهار بعد توسعه داشتند:

۱- زمین:

اصلاحات ارضی سالهای ۱۹۴۸ و ۱۹۵۰، عامل مستقیمی برای توزیع ابزار میان کشاورزان خریدار و نقطه عطفی در توسعه کشاورزی کر بود.

۲- سیاست بهره برداری کشاورزی:

در این بُعد، افزایش بهره وری مورد توجه قرار گرفت. این خواسته بایستی پاسخگوی غذای مردم می بود تا فقر روستایی را ریشه کن و روند صنعتی شدن کشور را حمایت می کرد. در این زمینه، بر روی سازمان O.R.D تأکید و یک نظام حمایت کننده ای نیز برای افزایش عملکرد محصول اعمال گردید.

۳- سیاست افزایش درآمد:

اعمال یک نظام تضمینی قیمت در جهت تأمین درآمد کشاورزان ضرورت داشت و از آنجا که اقتصاد ملی وابستگی شدید به بخش صنعت داشت، مدرنیزه کردن کار و زندگی روستاییان برای افزایش درآمد خانواده مورد توجه و تأکید دولت قرار گرفت.

۴- برنامه های توسعه روستایی:

برنامه های مدرن توسعه روستایی در کره از سال ۱۹۷۵ هماهنگ با طرح «توسعه جامعه ۳۳» به مورد اجرا گذاشته شد.

پیشرفت راهبرد توسعه اقتصادی نابرابر کره بود که منجر به قدرتمندی بخش صنعتی جوامع شهری و عقب ماندگی صنایع و بخشهای روستایی می شد. بنابراین فرایند توسعه اقتصادی روستا بر مباحثی چون زیربنایهای اجتماعی روستایی از قبیل: آموزش روستاییان، جاده های روستایی، حمل و نقل، ارتباطات، خانه سازی، تأمین آب آشامیدنی و سیستمهای فاضلاب تأکید و متمرکز می شد (۲. ص ۲۱-۱۳).

ویژگیهای ترویج کشاورزی کره جنوبی:

(1.PP.132-3)

انجام برنامه های پژوهش و توسعه و ترویج روستایی توسط یک سازمان

جدول شماره ۳- زمین های شلتوک تحت نظر تعاونی تولید / بر حسب سال

سال	تعداد واحدهای زیر کشت	سطح (هکتار)	تعداد افراد مشارکت کننده / خانوار
۱۹۷۱	۲۳۰۹۵	۳۰۰۶۵۰	۸۱۸۹۵۲
۱۹۷۵	۳۳۲۴۶	۴۲۸۴۴۱	۱۲۸۰۸۳۱
۱۹۷۸	۵۰۵۵۲	۵۴۵۵۶۰	N.A.

جدول شماره ۴- سطح زیر کشت گونه ها و الگوهای جدید برنج در سال. واحد: هکتار

سال	کل تولید برنج (م.ت.)	مجموع (kg/ha)
۱۹۶۰	۳۰۴۴۵۰۰	۲۷۳۰
۱۹۶۲	۴۱۱۹۴۰۰	۲۲۲۰
۱۹۷۲	۴۹۵۷۲۰۰	۲۳۲۰
۱۹۷۵	۴۶۶۹۱۰۰	۲۸۶۰
۱۹۷۷	۶۰۰۵۶۰۰	۲۹۲۰
۱۹۷۹	۵۵۶۴۸۰۰	۲۵۲۰

مجزا که دارای مزایای ذیل بود:
۱) تنفیذ سریع و کارای پژوهش‌ها
۲) ارتباط نزدیک میان پژوهش و مشکلات شناسایی شده توسط عملکردهای ترویج
۳) انتقال کارآیی نتایج پژوهش به مروجان کشاورزی
۴) بسیج منابع در سطح محلی و منطقه‌ای

۵- تأکید بر برنامه‌ریزی غیر متمرکز
۶- امکان داشتن استقلال نسبت به دولت مرکزی (چون مقداری از بودجه ترویج توسط دولت‌های محلی تأمین می‌شود).

معایب احتمالی

چون برنامه‌ریزی غیر متمرکز و مقداری از بودجه ترویج توسط دولت‌های محلی و منطقه‌ای تأمین می‌شود، لذا ممکن است نفوذ دولت مرکزی بر برنامه‌های ترویج کم شود و مانعی در برابر رسیدن به اهداف ویژه سیاست ملی باشد.

ترویج کشاورزی در ایران

اولین تفکر ایجاد اداره‌ای جدید به نام اداره ترویج کشاورزی در ایران به سال ۱۳۲۷ شمسی بر می‌گردد. در حقیقت این اداره وظایف اداره کل زراعت سابق را انجام می‌داد.

از همان سال به بعد، دگرگونی‌های زیادی در نهادهای ترویج به وجود آمده تا به صورت امروزی در آمده است. در سال ۱۳۶۸ نهادهای سازمان‌های ترویج کشاورزی تا سطح معاونت وزیر ارتقاء یافت و در وزارت کشاورزی معاونت ترویج و آموزش کشاورزی ایجاد گردید.

مقایسه‌ای کوتاه میان وظایف و نهادهای ترویج کشاورزی در کشور ایران و کره جنوبی:

در ارتباط با اداره توسعه روستایی کره جنوبی، نظام و هدف O.R.D

● در ایران به جز مدت کمی پس از شروع کار سازمان ترویج، مروجان به کارهای غیر آموزشی و غیر ترویجی مانند اصلاحات ارضی سال ۱۳۴۱ به کار گماشته شدند و بعدها نیز در کارهایی همچون توزیع نهادهای کشاورزی، واکسیناسیون، خرید مازاد گندم کشاورزان و... مشغول شدند و رسالت آموزش خویش را فراموش کردند.

● چون برنامه‌ریزی غیر متمرکز و مقداری از بودجه ترویج توسط دولت‌های محلی و منطقه‌ای تأمین می‌شود، لذا ممکن است نفوذ دولت مرکزی بر برنامه‌های ترویج کم شود و مانعی در برابر رسیدن به اهداف ویژه سیاست ملی باشد.

ولیکن در ایران در کنار سازمان پژوهش، ترویج و آموزش کشاورزی، وزارت جهاد سازندگی نیز به طور گسترده‌ای در جهت ترویج و توسعه روستایی گام برداشته است. در نظام ترویج ایران، همچون کره برنامه‌های پژوهشی توسعه و ترویج روستایی توسط یک سازمان مجزا به نام سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی (تات) انجام می‌گیرد. در سهایی از ترویج کشاورزی کره جنوبی برای نظام ترویج ایران:

۱) ایجاد تعاونی‌های کشاورزی و انجام تلاش‌های منسجم و یکپارچه برای توسعه روستایی در کره جنوبی تا زمانی که تمامی بودجه ترویج توسط دولت مرکزی تأمین می‌شد ناموفق بودند، ولی هنگامی که قسمتی از بودجه ترویج را دولت‌های محلی تأمین کردند، این تلاش‌ها موفق‌آمیز شدند.

۲) در کره جنوبی تا قبل از سال ۱۹۶۲ سازمان‌های گوناگونی برای توسعه روستایی وجود داشتند ولی در این سال با ایجاد اداره (دفتر) توسعه روستایی (ORD) موجب یکپارچگی این سازمانها و جلوگیری از تداخل کارها شد.

۳) بودجه ترویج کره جنوبی در طول مدت زمانی کمتر از ۲۰ سال؛ ۹۰ برابر

توسعه مناطق روستایی است. این اهداف را می‌توان در برنامه بلند مرکز «سائموئل آندونگ» دید که سعی در بهبود زندگی روستاییان دارد. در ترویج کشاورزی کره، وظایف مروجان منحصر به انتقال یافته‌های جدید علوم کشاورزی به روستاییان و آموزش آنها است و در راستای این امر، از انواع روش‌های آموزشی - ترویجی استفاده و از حمایت گسترده سازمان‌های گوناگون نیز برخوردارند. در ایران به جز مدت کمی پس از شروع کار سازمان ترویج، مروجان به کارهای غیر آموزشی و غیر ترویجی مانند اصلاحات ارضی سال ۱۳۴۱ به کار گماشته شدند و بعدها نیز در کارهایی همچون توزیع نهادهای کشاورزی، واکسیناسیون، خرید مازاد گندم کشاورزان و... مشغول شدند و رسالت آموزش خویش را فراموش کردند. در ۱۰ سال گذشته، نشانه‌هایی از بازگشت به وظایف آموزشی در سازمان ترویج دیده می‌شود که از جمله می‌توان به تدوین برنامه پنجساله ترویج، سمینارهای بی‌شمار ترویجی (همچون سمینار ترویج منابع دام و آبزیان در بهار ۱۳۷۵ در دانشگاه تهران) اشاره کرد.

در ترویج کره، O.R.D همه عملکردهای ترویجی را بر عهده دارد.

- 22 - Rural Nutrition Institute.
- 23 - Personnel management.
- 24 - qualifications.
- 25 - Occupational titles.
- 26 - Field extension worker.
- 27 - Home demonstrator.
- 28 - tape recorder.
- 29 - Slide - Projector.
- 30 - Video - tape - recording (VTR)
- 31 - Junior extension agents.
- 32 - annual qualification test.
- 33 - Community Development.

and Pacific. (1988). Report of an apo study mission. 1st-10st. Tokyo , japan.

2- Dong, Youl-mo (1980). Republic of Korea. in: Farmer Education and Extension services in selected Asian Countries. Harumi Takeuchi (eds). Tokyo: Asian Productivity Organization.

3- Rural Development Administration. (1995). Annual Report for 1994. Kovea. Ministry of Agricultural, Forestry and Fisheries.

شده است. این امر موجب شد که نظام ترویج کره در بهبود کیفیت و کمیت خدمات خود در ابعاد مختلف موفق باشد.

۴) ایجاد دوره‌های آموزشی متناوب برای کارکنان ترویج در سطوح مختلف و شرکت اجباری کارکنان در آن و گذراندن امتحان کیفیت سالانه در هر سال؛ موجب به روز شدن سطح اطلاعات کارکنان ترویج می‌شود.

۵) رتبه‌بندی کارکنان ترویج بر اساس نمرات آزمون کیفیت سالانه، موجب ایجاد رقابت سالم بین کارکنان ترویج برای ادامه بررسی تازه‌ترین فن‌آوری‌های کشاورزی می‌شود.

۶) همکاری با سازمانهای بین‌المللی مانند: سازمان جهانی بهداشت و سازمان حمایت از کودکان سازمان ملل متحد و... در کره جنوبی که می‌تواند الگوی خوبی برای ایران باشد.

۷) بسیج منابعی در سطح محلی و منطقه‌ای و تأکید بر برنامه‌ریزی غیر متمرکز از ویژگیهای قابل ذکر ترویج کره جنوبی برای ترویج ایران می‌باشد.

پی‌نوشتها عبارتند از:

- 1 - Bureau Extension Services.
- 2 - Institute of Agriculture.
- 3 - Community Development Division
- 4 - Ministry of Agriculture and Forestry.
- 5 - Office of Rural Development. (ORD).
- 6 - Scientific technology.
- 7 - Research Bureau Coordinate.
- 8 - The Rural Guidance Bureau and Techial Dissemination Bureau.
- 9 - Various experimental institutes.
- 10 - Senior extension specialists.
- 11 - Ministry of Agriculture and Fisheries.
- 12 - Technical adviser.
- 13 - Directory - General of ORD
- 14 - Multi-level general administrative organization.
- 15 - Human resources development.
- 16 - General agricultural policy programmes.
- 17 - Alpine.
- 18 - Jeju.
- 19 - Honam.
- 20 - Yeognam.
- 21 - Sevcultural Experiment station.

فهرست منابع:

- ۱- ایروانسی، هوشنگ. (۱۳۷۱). تاریخچه آموزش و ترویج کشاورزی ایران، نشر مشهد.
- ۲- چونگ، کی‌وان. (۱۳۷۶). فقرزدایی روستایی در کشور کره. ماهنامه جهاد شماره ۱۹۷-۱۹۶ صفحات ۱۳ تا ۲۳.
- ۳- سرویس اطلاعاتی ماوراء بحار کره (۱۳۷۲). واقعیاتی درباره کره، ترجمه محمود دریابار. ستول: مؤلف.
- ۴- مرکز سائموئل آندونگ کره جنوبی (؟؟؟)، سائموئل آندونگ، آرمانها و چشم‌انداز کره جنوبی. ترجمه: داریوش تمدنی، معاونت ترویج و مشارکت مردمی وزارت جهاد سازندگی. مدیریت مطالعات و بررسیها.

توضیح و پژوهش

به اطلاع خوانندگان محترم نشریه می‌رسانیم مقاله‌ای با عنوان «کاربرد روانشناسی در ترویج» در شماره ۲۰۲-۲۰۳ به چاپ رسیده بود که نام یکی از نویسندگان مقاله (جناب آقای مهندس شاپور ظریفیان) از قلم افتاده بود. در اینجا ضمن پژوهش از ایشان، مورد فوق بدینوسیله تصحیح می‌گردد.

● در شماره قبل شماره‌های منابع و مأخذ در داخل متن مقاله «گفتگوشی در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی مؤثر تر بر مکانیزاسیون» نوشته آقایان دکتر ایروانی و مهندس قلی‌نیا بدلیل اشتباه در مرحله حروفچینی حذف شده بود که بدینوسیله پژوهش می‌طلبیم.